

διάλογοι

ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

Ακούγοντας τους φοιτητές

Στο τρίτο δισελίδό μας «Διάλογοι στην πόλη – Διάλογοι για το Πανεπιστήμιο» αναζητήσαμε τη «φωνή» των σημερινών φοιτητών του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ρέθυμνο, για σημαντικά και επίκαιρα ζητήματα που επηρεάζουν τη ζωή τους ως μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας αλλά και ως ενήλικοι πολίτες που διαβιούν στην πόλη του Ρεθύμνου και την ευρύτερη περιοχή. Χωρίς να θέλουμε να αποκλείσουμε καμιά άποψη και λόγω της συνθήκης της πανδημίας, σε αυτή την πρώτη μας επαφή απευθυνθήκαμε στους εκλεγμένους εκπροσώπους των μεγάλων φοιτητικών παρατάξεων για να αποτυπώσουν τις θέσεις τους για δύο σημαντικά επίδικα που απασχόλησαν όλη την ακαδημαϊκή κοινότητα και τη Ρεθεμνιώτικη κοινωνία: Τα τυχόν προβλήματα στη διεξαγωγή της πρόσφατης εξεταστικής και το θέμα που ανέδειξαν τα «Ρεθεμνιώτικα Νέα» για τον εκφοβισμό και τις παρενοχλήσεις φοιτητριών, που έγινε γνωστό μέσα από επιστολές που έστειλαν τρεις φοιτήτριες στην εφημερίδα μας.

■ Επιμέλεια: **ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ ΦΩΤΑΚΗ - ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΑΝΤΙΝΑΚΗΣ**

Η Εξεταστική στον καιρό της Πανδημίας

Διψάνονται οι απόψεις των φοιτητών όσον αφορά στις συνθήκες κάτω από τις οποίες διεξήχθη η εξεταστική περίοδος δια ζωής, μετά από σχεδόν δύο χρόνια διαδικτυακών εξετάσεων:

Από τη μια πλευρά, η **Νίκη-Χριστίνα Δούκη, Αντιπρόεδρος ΔΑΠ-ΝΔΦΚ Ρεθύμνου**, αναφέρει ότι η επιδημιολογική κρίση του Covid-19 ήταν μια πρωτόγνωρη επίκληση για όλη την ανθρωπότητα και επηρέασε όπως ήταν φυσικό και την ελληνική κοινωνία. «Φυσικά, επηρεάστηκε μεταξύ άλλων και η πανεπιστημιακή κοινότητα. Δεδομένου, ότι η εξεταστική περίοδος έχει φτάσει στη λήξη της, είμαστε πλέον σε θέση να εξάγουμε ορισμένα πολύ σημαντικά συμπεράσματα για την διαδικασία αυτή. Σε ένα γενικότερο πλαίσιο, θα μπορούσαμε να πούμε ότι η εξεταστική κύλησε ομαλά για τους περισσότερους εξεταζόμενους φοιτητές. Η μοναδική ίσως έντονη δυσκολία και αναστάτωση στην οποία κλήθηκε η πανεπιστημιακή κοινότητα να ανταπεξέλθει είναι εκείνη των δυσμενών καιρικών φαινομένων. Πιο συγκεκριμένα, το Πανεπιστήμιο Κρήτης έχοντας ως μέλημα την εξασφάλιση της ακεραιότητας των φοιτητών, προέβη στην λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση του παραπάνω φαινομένου. Με απόφαση της Πρυτανείας, τα εξεταζόμενα μαθήματα που είχαν οριστεί τις ημερομηνίες που υπήρχε έντονη κακοκαιρία, μετατέθηκαν μία εβδομάδα μετά για την διευκόλυνση και την ασφάλεια όλων των φοιτητών. Από εκεί και έπειτα, σχετικά με το κομμάτι της διαχείρισης της πανδημίας, τόσο οι φοιτητές όσο και τα ίδια τα Τμήματα ανταπεξήλθαν κατάλληλα στις εν λόγω συνθήκες. Πρέπει να επισημανθεί, ότι κανένα μέτρο δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει χωρίς τη συνεργασία και τη συμμετοχή των φοιτητών. Υπήρξε ουσιαστικός διαμοιρασμός του αριθμού των εξεταστών εντός αίδουσας του Πανεπιστημίου, τηρώντας τις απαραίτητες αποστάσεις. Αξιοσημείωτη είναι και η στάση των ίδιων των φοιτητών, οι οποίοι δείχνοντας ένα αυξημένο αίσθημα ατομικής ευ-

θύνης, τήρησαν τα προτεινόμενα μέτρα στο σύνολό τους (χρήση μάσκα FFP2 ή KN95 ή ακόμη και διπλή μάσκα).

Επιπλέον, όπως αναφέρει η ίδια, όλοι οι φοιτητές διέθεταν όλα τα απαραίτητα έγγραφα έτσι ώστε να συμμετέχουν στην εξεταστική [πιστοποιητικό νόσησης ή εμβολιασμού ή βεβαίωση αρνητικού PCR test (έως 72 ωρών) ή Rapid test (έως 48 ωρών)]. «Όσον αφορά τον αριθμό των φοιτητών οι οποίοι χρειάστηκε να λείψουν από τις αρχικά καθορισμένες ημερομηνίες εξέτασης, υπήρξε μέριμνα από τα Τμήματα για προσθήκη συμπληρωματικής εξεταστικής για τους νοσούντες. Οι συγκεκριμένοι φοιτητές, θα μπορούσαν να εισέλθουν στη παραπάνω διαδικασία μέσω της δήλωσής τους στη πλατφόρμα του edurpass, η οποία θα επιβεβαίωνε την κατάσταση της υγείας τους. Τέλος, παρατηρούμε πως εντός της φοιτητικής κοινότητας το άγχος για την εξέταση των κρουσμάτων κινείται σε λογικά πλαίσια. Με γνώμονα πάντα την τήρηση των υγειονομικών πρωτοκόλλων, οι φοιτητές σεβόμενοι τα μέτρα και δίνοντας ένα ηχηρό μήνυμα κοινωνικής ευθύνης, προσπαθούν να επιστρέψουν στην πολυπόθητη καθημερινότητα».

Από την άλλη πλευρά, ο **Διονύσης Χαϊκάλης, γραμματέας της ΠΑΣΠ Ρεθύμνου** τόνισε ότι η παράταξη του ήταν από τις πρώτες που πανελλαδικά έθιξαν το ζήτημα της εξεταστικής αλλά και τα προβλήματα που εγκυμονούσαν. «Είχαμε προτείνει να υπάρξει αποσυμφόρηση των αιθουσών, να υπάρξουν δωρεάν rapid test -όπως μάλιστα έγινε και σε άλλα Πανεπιστήμια, στο δικό μας δεν έγινε- όχι μόνο για την εξεταστική, αλλά και για τα μαθήματα. Δηλαδή, όσο υπάρχει κορωνοϊός να υπάρχουν και δωρεάν rapid test - εννοείται αυτό. Προτείνουμε σε μαθήματα θεωρητικού περιεχομένου να εξεταστούν εξ' αποστάσεως, ούτως ώστε να μειωθεί η διασπορά του κορωνοϊού».

Παραδέχτηκε ωστόσο, ότι οι αρχές του Πανεπιστημίου διαχειρίστηκαν ουσιαστικά το ζήτημα της πανδημίας, καθώς υπήρχαν

αρμόδιοι για τον έλεγχο των πιστοποιητικών, οι αιθουσές αερίζονταν και τηρήθηκαν όλα τα πρωτόκολλα που είχε δώσει το Υπουργείο Παιδείας. «Παρ' όλα αυτά, υπήρξαν κάποιες μικρές αστοχίες. Σαφώς και είναι δύσκολο να είσαι φοιτητής εν μέσω πανδημίας. Τα νούμερα, οι σκληροί δείκτες καθημερινά αυξάνονται. Το παίξεις κορώνα - γράμματα καθημερινά, για να πας να δώσεις ή να παρακολουθήσεις ένα μάθημα. Σκέφτεσαι αν ο διπλανός σου μπορεί να έχει κολλήσει και να μην το ξέρει. Τα στατιστικά δείχνουν ότι υπάρχουν πολύ υψηλά ποσοστά εμβολιασμού στο Πανεπιστήμιο μας. Παρ' όλα αυτά τα κρούσματα ανεβαίνουν. Σίγουρα υπήρξαν αρκετά κρούσματα και στο Πανεπιστήμιο. Γι' αυτό έχουμε και την επαναληπτική εξεταστική (14-21 Φλεβάρη)», συμπλήρωσε ο ίδιος.

Εμφανώς πιο έντονη ήταν η κριτική για τον τρόπο διεξαγωγής της εξεταστικής από τους εκλεγμένους εκπροσώπους των φοιτητών με την **Πανοπουδαστική Κίνηση Συνεργασίας (ΠΚΣ)**. Σύμφωνα με όσα μας ανέφεραν, η εγκύκλιος του Υπουργείου Παιδείας για την εξεταστική ήταν εγκληματική για τις σπουδές και την υγεία των φοιτητών. «Ουσιαστικά μας έβαλε να διαλέξουμε ανάμεσα στο αν θα κολλήσουμε κορωνοϊό ή αν θα χάσουμε την εξεταστική! Συγκεκριμένα προέβλεπε ότι, όλες οι εξετάσεις θα πραγματοποιηθούν με φυσική παρουσία χωρίς κανένα απολύτως μέτρο προστασίας! Χωρίς διενέργεια Rapid test με ευθύνη του πανεπιστημίου, χωρίς πύκνωση των δρομολογίων των αστικών λεωφορείων, χωρίς αραίωση τμημάτων, χωρίς αξιοποίηση επιπλέον υποδομών! Δηλαδή, νοσούντες που δεν το γνωρίζουν (αφού οι εμβολιασμένοι δεν κάνουν τεστ), ασυμπτωματικοί νοσούντες (οι οποίοι την ένα μέρα βγαίνουν από καραντίνα παρότι είναι ακόμα θετικοί και μεταδίδουν τον ιό), υπό διερεύνηση κρούσματα, ευπαθείς ομάδες όλοι μαζί στο ίδιο αμφιθέατρο! Οι φοιτητές που νοσοούν - να σημειωθεί ότι έπρεπε να κάνουν τεστ με δική τους ευθύνη και

έξοδα - περιμένουν τον καθηγητή να τους εξετάσει σε άλλη ημερομηνία χωρίς να ορίζεται το χρονικό διάστημα! Δηλαδή, υπάρχουν περιπτώσεις που φοιτητές κλήθηκαν να δώσουν το μάθημα ταυτόχρονα με άλλο μάθημα της εξεταστικής ή στις πιο ακραίες περιπτώσεις πρέπει να περιμένουν την εξεταστική του Σεπτεμβρίου! Πιστεύουμε πως οι κυβερνητικές οδηγίες που μας δόθηκαν ήταν άκρως επικίνδυνες! Η κυβέρνηση αντί να σταματήσει να αντιμετωπίζει ως «κόστος» τα αναγκαία μέτρα προστασίας, αντί να ικανοποιήσει το αίτημα χιλιάδων φοιτητών για αξιοποίηση όλων των μεθόδων εξέτασης (δια ζωής με αραίωση τμημάτων, εξ αποστάσεως, απαλλακτικές εργασίες), αντί να εξασφαλίσει την πραγματοποίηση διπλής εξεταστικής, πέταξε για ακόμα μια φορά το μπαλάκι σε εμάς και τους καθηγητές και το έριξε πάλι στην «ατομική ευθύνη». Η υπουργική εγκύκλιος είναι μνημείο ανορθολογισμού, αντιπιστημονισμού και αποδεικνύει πλέον περίτρανα την επιλογή της ανοσίας της αγέλης».

Πρόσθεσαν, μάλιστα, ότι σαν φοιτητές, μέσα από τους φοιτητικούς συλλόγους έκαναν κινητοποίηση στην Σύγκλητο της Πρυτανείας. Ωστόσο, όπως επισημαίνουν, η στάση που κράτησε η Πρυτανεία στη Σύγκλητο ήταν στην κατεύθυνση και των κυβερνητικών αποφάσεων. «Συγκεκριμένα, η Πρυτανεία χαρακτήρισε την μετάλλαξη «Ο» ως ήπια υποστηρίζοντας ότι είμαστε σε καλύτερη θέση συγκριτικά με τον Οκτώβριο που άνοιξαν τα ΑΕΙ. Παρόλο που οι φοιτητικοί σύλλογοι επέμεναν να δοθούν απαντήσεις από τις Πρυτανικές Αρχές, ο Πρύτανης βιαζόταν να φύγει από το χώρο της Σύγκλητο και ουσιαστικά αυτό δείχνει την αδιαφορία και την απαξίωση που δείχνουν για την υγεία και τα δικαιώματά μας. Προφανώς, δεν σταματάμε να διεκδικούμε και να ασκούμε πίεση στις διοικήσεις, ώστε να ικανοποιηθούν τα δικαιώματά μας. Ορ-

μώμενοι και από εδώ, καλούμε όλους τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να απευθυνθούν στους φοιτητικούς συλλόγους, να επιδιώξουμε να γίνει πλατιά συζήτηση σε όλες τις σχολές».

Από τα σχήματα της ΕΑΑΚ που παραβιάζουν στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, με έντονη επίσης κριτική τονίζονται τα εξής: «Η περίοδος της εξεταστικής μας βρήκε πάνω στην έξαρση της πανδημίας με τον αριθμό των κρουσμάτων να ξεπερνάει κάθε προηγούμενο, τις ΜΕΘ να είναι υπερπλήρεις και το ΕΣΥ να παραμένει στα όρια διάλυσης. Η κυβέρνηση συνέχισε να μην λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία της υγείας του λαού, ενώ παράλληλα εξακολουθούσε ακάθεκτη την εφαρμογή των αντιλαϊκών πολιτικών και επέβαλλε καθολικά την «ανοσία της αγέλης». Αντιμέτωποι με την κατάσταση αυτή πανελλαδικά αλλά και στο Πανεπιστήμιο Κρήτης ήρθαν οι φοιτητές, καθώς το Υπουργείο Παιδείας δρομολόγησε την αποκλειστικά δια ζωής εξεταστική χωρίς κανένα μέτρο, αφήνοντας έκθετους στον ιό χιλιάδες φοιτητές και τις οικογένειές τους. Ήδη από την περίοδο των γιορτών βασικές διεκδικήσεις των φοιτητικών συλλόγων ήταν η διεξαγωγή της εξεταστικής με βασικό γνώμονα το να μην αποκλειστεί κανένας φοιτητής και την προστασία της υγείας όλων. Έτσι, πραγματοποιήσαμε κινητοποιήσεις στη Σύγκλητο

του ΠΚ αλλά και στις διοικήσεις των τμημάτων και απαιτήσαμε να; Δοθεί η επιλογή σε κάθε φοιτητή/τρια μεταξύ δια ζωής με όλα τα απαραίτητα υγειονομικά μέτρα, και εξ αποστάσεως για όποιον το επιθυμεί, ανήκει σε ευπαθή ομάδα, είναι επαφή κρούσματος με τον αριθμό των κρουσμάτων να ξεπερνάει κάθε προηγούμενο, τις ΜΕΘ να είναι υπερπλήρεις και το ΕΣΥ να παραμένει στα όρια διάλυσης. Η κυβέρνηση συνέχισε να μην λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία της υγείας του λαού, ενώ παράλληλα εξακολουθούσε ακάθεκτη την εφαρμογή των αντιλαϊκών πολιτικών και επέβαλλε καθολικά την «ανοσία της αγέλης». Αντιμέτωποι με την κατάσταση αυτή πανελλαδικά αλλά και στο Πανεπιστήμιο Κρήτης ήρθαν οι φοιτητές, καθώς το Υπουργείο Παιδείας δρομολόγησε την αποκλειστικά δια ζωής εξεταστική χωρίς κανένα μέτρο, αφήνοντας έκθετους στον ιό χιλιάδες φοιτητές και τις οικογένειές τους. Ήδη από την περίοδο των γιορτών βασικές διεκδικήσεις των φοιτητικών συλλόγων ήταν η διεξαγωγή της εξεταστικής με βασικό γνώμονα το να μην αποκλειστεί κανένας φοιτητής και την προστασία της υγείας όλων. Έτσι, πραγματοποιήσαμε κινητοποιήσεις στη Σύγκλητο

Περιοδικές Εκδόσεις του Πανεπιστημίου Κρήτης

Επειδή το Πανεπιστήμιο Κρήτης έχει και τους δικούς του μηχανισμούς εξωστρέφειας και ενημέρωσης θεωρήσαμε σωστό για τους «Διάλογους» και τους αναγνώστες μας παρουσιάζουμε τρεις νέες εξαιρετικές περιοδικές εκδόσεις

■ Επιμέλεια: **ΜΗΝΑΣ ΣΑΜΑΤΑΣ**

A. e-newsletter

Η νέα περιοδική έκδοση «e-Newsletter» εκδίδεται μηνιαία από τον Οκτώβριο 2020 υπό τη διεύθυνση του Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, Δια Βίου Μάθησης, Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας, καθηγητή Γεώργιου Κοσιώρη και υπεύθυνη έκδοσης την κ. Γιώτα Διαμάντη, υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων του ΠΚ. Σο πρώτο εισαγωγικό σημείωμα του e-Newsletter η συντακτική ομάδα αναφέρει ότι αυτό «έρχεται να καλύψει ένα κενό στην ενημέρωση και επικοινωνία μεταξύ των μελών της Πανεπιστημιακής Κοινότητας αλλά και στην προβολή όλων των απόψεων και όλων των δράσεων του Πανεπιστημίου μας, σε ένα πλαίσιο εξωστρέφειας αλλά και διασύνδεσης με την κοινωνία. Στη δύσκολη αυτή περίοδο που σιάζεται από την πανδημία ευχόμεστε το e-Newsletter να δώσει την ευκαιρία να γνωρίσουμε καλύτερα τις δραστηριότητες του Πανεπιστημίου μας», και καλεί, «μεταστρέφοντας την επιβεβλημένη κοινωνική απόσταση, να βαδίσουμε μαζί υποστηρίζοντας αυτήν την καινούργια προσπάθεια». Το e-Newsletter προσκαλεί όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας, φοιτητές, διδάσκοντες και υπαλλήλους, να διατυπώσουν σκέψεις και ιδέες και να συμμετέχουν στην αρθρογραφία της περιοδικής έκδοσης». Το «e-Newsletter» αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΠΚ, βλ. το τελευταίο τεύχος: https://www.uoc.gr/files/items/8/8177/15_news_ianouarios_22.pdf, αλλά και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Στοιχεία επικοινωνίας: Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων ΠΚ e-mail: giota.diamanti@uoc.gr, τηλ.: 2810 393229.

B. «ΤΡΙΤΩΝ» Ηλεκτρονικό Περιοδικό / Βήμα Διαλόγου του Πανεπιστημίου Κρήτης

Ο «Τρίτων», το ηλεκτρονικό περιοδικό του ΠΚ εκδίδεται υπό τη διεύθυνση του καθηγητή Δημήτρη Μυλωνάκη, Αντιπρύτανη Προγραμματισμού, Διοικητικών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας, από το χειμώνα του 2021 με τρία τεύχη έως τώρα. Στα προλεγόμενα του πρώτου τεύχους ο Δ. Μυλωνάκης αναφέρει: «Η δημιουργία μίας ζωντανής κοινότητας προϋποθέτει, εκτός των άλλων, τη διαρκή ενημέρωση και την ανταλλαγή απόψεων ανάμεσα στα μέλη της. Σήμερα, στις συνθήκες της πανδημίας που ζούμε, οι δύο αυτές παράμετροι αποκτούν ιδιαίτερη σημασία και καθιστούν την μεταξύ μας επικοινωνία ακόμα πιο επικοινωνική. Το e-newsletter, η ηλεκτρονική εφημερίδα του ΠΚ που κυκλοφόρησε πρόσφατα ήρθε να

αντακριθεί στην ανάγκη ενημέρωσης της πανεπιστημιακής κοινότητας για τα τεκταινόμενα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Ο Τρίτων, το ηλεκτρονικό περιοδικό του πανεπιστημίου μας, ευελπιστούμε να αποτελέσει ένα βήμα διαλόγου και ανταλλαγής απόψεων των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας σε θέματα που αφορούν την Ανώτατη Εκπαίδευση γενικότερα, το Πανεπιστήμιο Κρήτης ειδικότερα (π.χ. παρουσίαση μελετών για το ΠΚ κ.λπ.) αλλά και τις εξελίξεις στην επιστήμη, την επιστημονική ανάλυση επίκαιρων θεμάτων, την έρευνα κ.ά.. Η ιδέα για το όνομα του περιοδικού προέκυψε από μια παλαιότερη περιοδική έκδοση του ΠΚ που κυκλοφόρησε στο πανεπιστήμιό μας τη δεκαετία του 1990 με το ίδιο όνομα. Το περιοδικό που θα κυκλο-

φορεί ηλεκτρονικά 3-4 φορές το χρόνο θα έχει δύο μόνιμες στήλες. Στη μία με τίτλο «Διασώσι Λόγοι» δύο συγγραφείς καλούνται να ανταλλάξουν απόψεις για ένα συγκεκριμένο θέμα, ενώ στη δεύτερη με τίτλο «Παραμβάσεις» θα δημοσιεύονται σύντομοι σχολιασμοί-παραμβάσεις σε άρθρα που έχουν δημοσιευτεί ήδη στις σελίδες του περιοδικού. Καλούμε τα μέλη της Πανεπιστημιακής κοινότητας που επιθυμούν να μοιραστούν σκέψεις και απόψεις σε οποιαδήποτε από τις παραπάνω θεματικές ενότητες να στείλουν τα άρθρα τους στον κ. Δ. Μυλωνάκη (d.milonakis@uoc.gr) και την κ. Γ. Διαμάντη (giota.diamanti@uoc.gr).

Το περιοδικό αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΠΚ: <https://www.uoc.gr/announce/tritonuoc.html>

Γ. «Τα νέα μας»

Περιοδική Έκδοση της Ιατρικής Σχολής του ΠΚ, που εκδίδεται εξαμηνιαία από τον Οκτώβριο του 2018 την υπό τη διεύθυνση του τότε Κοσμήτορα της Ιατρικής Σχολής, και νυν Πρύτανη, καθηγητή Γεώργιου Κοντάκη, την οποία συνεχίζει ο νυν Κοσμήτορας της Ιατρικής Σχολής καθηγητής Γεώργιος Κοχιαδάκης. Περιέχει: Ακαδημαϊκά νέα, Ημερολόγιο Δραστηριοτήτων Ιατρικής Σχολής, Διακρίσεις, χρηματοδοτήσεις προγραμμάτων, Νέα του Μουσείου Ιατρικής Κρήτης και νέα των Φοιτητικών Ομάδων και γενικά του ΠΚ.

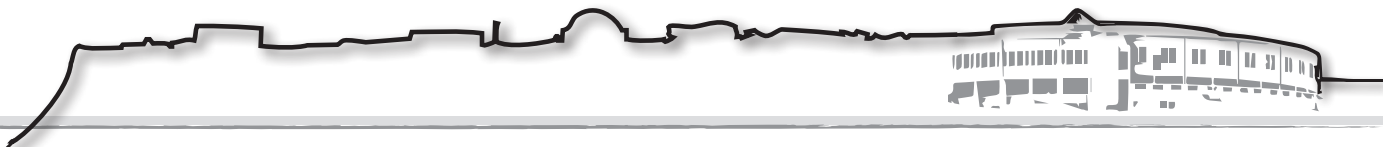
Αναρτάται στην ιστοσελίδα της Ιατρικής Σχολής: <http://www.med.uoc.gr/sites/all/arxeia/sxoli/newsletter/newsletter-teyχος-07---2021-11.pdf>

Συγχαιρούμε τους συντελεστές των περιοδικών αυτών εκδόσεων και τους καλούμε να τις κάνουν γνωστές και πέραν της πανεπιστημιακής κοινότητας, στο ευρύτερο κοινό.

διάλογοι

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

«Έκρυσαν τα κουδούνια»: Εκφοβισμός και παρενοχλήσεις φοιτητριών

Όπως ήταν αναμενόμενο και φυσιολογικό όλες οι παρατάξεις καταδίκασαν τα περιστατικά εκφοβισμού και παρενοχλήσεων σε φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Κρήτης, που είδαν το φως της δημοσιότητας μέσω των επιστολών και του ρεπορτάζ που δημοσιεύθηκαν στα «PN».

Πιο συγκεκριμένα, η Νίκη-Χριστίνα Δούκη, Αντιπρόεδρος της ΔΑΠ-ΝΑΦΚ Ρεθύμνου ανέφερε ότι τα περιστατικά αυτά προκάλεσαν μια δικαιολογημένη ανησυχία, καθώς ο Ρέθυμνο δεν είναι μια πόλη συνηθισμένη είναι σε τέτοιες καταστάσεις. «Το Ρέθυμνο απέπνεε πάντα έναν αέρα ασφάλειας και ελευθερίας εξαιτίας του ήπιου χαρακτήρα του. Με την δημοσιοποίηση όμως αυτών των καταγγελιών, η φοιτητική κοινότητα ειδικά, νιώθει φόβο και ανασφάλεια. Θεωρούμε πως για την αποτροπή ανάλογων φαινομένων, πρέπει όλη η τοπική κοινωνία, οι αρμόδιοι φορείς, μαζί με την φοιτητική κοινότητα να ευαισθητοποιήσουν περαιτέρω την κοινή γνώμη, κάτι το οποίο θεωρούμε πως ήδη έχει επιτευχθεί σε ένα αρκετά μεγάλο βαθμό. Ημερίδες και καμπάνιες ενημερωτικού χαρακτήρα από ειδικούς επιστήμονες, οι οποίοι μπορούν να εξηγήσουν τον κατάλληλο τρόπο χειρισμού τέτοιων περιστατικών, καθώς και τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν, σίγουρα θα βοηθήσουν σημαντικά στην αποτροπή και αντιμετώπιση τους. Είναι αναγκαίο να δημιουργηθεί ένα ασφαλές περιβάλλον στο οποίο τα άτομα που έχουν υποστεί τέτοιες ή ανάλογες παρενοχλήσεις να μπορούν να μιλήσουν ανοιχτά για όλα τους συνθήματα. Είναι επιβεβλημένη ανάγκη η πολιτεία να σταθεί αρωγός στην αντιμετώπιση τέτοιων φαινομένων έτσι ώστε να φτάσουμε στο σημείο εκάλυψής τους από την κοινωνία μας».

Ο Διονύσης Χαϊκάλης, γραμματέας της ΠΑΣΠ Ρεθύμνου πρόσθεσε ότι όλες οι παρατάξεις μέσω των Διοικητικών Συμβουλίων πήραν θέση πάνω στο συγκεκριμένο ζήτημα. «Έννοείται πως η ακαδημαϊκή κοινότητα πρώτα απ' όλους στηρίζει τα κορίτσια μέσω διάφορων αναρτήσεων στα social media. Επιπρόσθετα, ως ΠΑΣΠ Ρεθύμνου προτείνουμε μόλις πέσουν τα κρούσματα να υπάρξει μία ημερίδα σχετικά με αυτού του είδους τα φαινόμενα και να έρθουν οι αρμόδιοι να μιλήσουν. Επίσης, προτείνουμε να υπάρξει μία συμβουλευτική ομάδα ψυχολογικής υποστήριξης στο Πανεπιστήμιο, να δημιουργηθεί δηλαδή ένας νέος φορέας διαχείρισης τέτοιων περιστατικών».

Οι εκπρόσωποι της Πανσπουδαστικής Κίνησης Συνεργασίας (ΠΚΣ), τόνισαν ότι τα περιστατικά αυτά προκαλούν οργή και αγανάκτηση. «Επιβεβαιώνεται για ακόμα μια φορά, δυστυχώς και μέσα από αυτό το περιστατικό, η σαπίλα του συστήματος της εκμετάλλευσης και καταπίεσης, που διαμορφώνει τους οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες για να γεννιούνται τέτοια φαινόμενα και αφήνει τις κοπέλες απροστάτευτες, εκτεθειμένες σε μια σειρά κινδύνους, πείσεις, εκβιασμούς. Αντιπαλεύουμε καθημερινά τις σάπιες, την ατομιομιομ, του εγωισμού, τα φαινόμενα υποτίμησης της προσωπικότητας και της αξιοπρέπειας της γυναίκα, που παράγονται και αναπαράγονται στη σημερινή κοινωνία. Κρίνουμε απαραίτητο όσο ποτέ, να χτίσουμε πραγματική ασπίδα προστασίας για κάθε γυναίκα, δυναμώνοντας τη συλλογική πάλη μέσα στους φοιτητικούς συλλόγους, διεκδικώντας τις σύγχρονες ανάγκες μας στην εργασία, στη μόρφωση, στη ζωή, για μέτρα προστασίας των φοιτητριών, όλες τις προϋποθέσεις για να μπορεί να στέκεται στα πόδια της κάθε νέα γυναίκα και να αλλάξει μαχητικά τη ζωή της. Εκεί μπορεί καθέναν και καθένα να χτίζει το θάρρος και την ανοχή να σταθεί απέναντι σε τέτοια φαινόμενα, να τα αποκρούσει, αναπτύσσεται η συλλογικότητα, η αλληλεγγύη».

Για τις «πρόσφατες σεξιστικές επιθέσεις σε βάρος φοιτητριών» τοποθετήθηκαν και τα σχήματα της ΕΑΑΚ: «Σε σχέση με τις πρόσφατες σεξιστικές επιθέσεις σε βάρος φοιτητριών πρέπει να τονιστεί ότι δυστυχώς δεν προέκυψε έκκληση, πόσο μάλλον στην Κρήτη που έχει από τα περισσότερα περιστατικά γυναικοκτονιών. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η έμφυλη βία και οι διακρίσεις είναι κάτι που βιώνουν όλες οι γυναίκες στην καθημερινότητά τους. Ο σεξισμός και η ομοφοβία αναπαράγονται και οξύνονται από τον κρατικό μηχανισμό, την κυβέρνηση και όσους βρίσκονται σε θέση εξουσίας».

(ανα)γνωρίζοντας

■ Του ΝΙΚΟΥ ΖΑΡΤΑΜΟΠΟΥΛΟΥ*

Συμπληρώνεται ένας χρόνος από την εκδήμια του Παντελή Γενεράλη. Ήταν η «ψυχή» της βιβλιοθήκης και του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ρέθυμνο, κι αυτό αναγνωρίζεται στην καθεμιά από τις δεκάδες μαρτυρίες που με πόνο ψυχής

κατατέθηκαν στον θάνατό του από παλιούς φοιτητές, διδάσκοντες, συναδέλφους του, συμπολίτες του. Το μαρτύρα ακόμη το γεγονός ότι η απώλειά του σκόρπισε μεγάλο πόνο σε εκατοντάδες ανθρώπους που ζούσαν χρόνια μακριά από την Κρήτη και το Ρέθυμνο. Όχι μόνο στα μέλη της μεγάλης παρέας των παλιών συμφοιτητών που συμμετέχουν στη σελίδα Civitas Rethymnae στο Facebook (που είχαν

την ευκαιρία να διαβάσουν σχεδόν καθημερινά τις αναρτήσεις του και να χαίρονται την ολόθερμη παρουσία του) αλλά και σε άλλους, που είχαν χρόνια να έχουν νέα του. Ακόμη κι αυτοί οι τελευταίοι εξέφρασαν με πολλούς και συγκινητικούς τρόπους την οδύνη τους. Το μαρτύρα το γεγονός ότι εξακολουθεί να μνημονεύεται συχνά και να μας λείπει αφόρητα. Στη μνήμη του δεν μπορώ παρά να ξαναπύ

τη δική μου ιστορία, όπως γράφτηκε πέρυσι στο φευγιό του. Δεν είναι παρά μία από τις δεκάδες ιστορίες που αφηγούνται ένα κομματάκι από αυτό που ήταν ο Παντελής. Ιστορίες που αξίζουν όμως να λέγονται ξανά και ξανά γιατί έχουν ίσως κάτι να πουν ακόμη και σε ανθρώπους που δεν τον γνώρισαν, έχουν να πουν κάτι στον καθένα που νοιάζεται για την αξία που μπορεί να έχει ένας άνθρωπος και η ζωή του.

Εκείνα τα δέκα λεπτάκια

Ήταν τέλη Σεπτεμβρίου 2008. Επιστροφή στο Ρέθυμνο και επισκέπτομαι για πρώτη φορά το νέο Πανεπιστήμιο στο Γάλλου. Ήταν δα πια καιρός, να μην κλωθογυρνάω μόνο στα παλιά...

Συγκινούμαι καθώς αναγνωρίζω το ίδιο Πανεπιστήμιο σε αυτά τα καινούργια κτίρια. Συγκινούμαι ιδιαίτερα βέβαια βλέποντας το υπέροχο κτίριο της Βιβλιοθήκης, να, ένα κτίριο που της ταιριάζει σκέφτομαι.

Μπαίνω μέσα αναζητώντας «φυσικά» στα πρόσωπα έναν σύνδεσμο με το παρελθόν. Δεν διαφεύδονται. Ο Παντελής είναι εκεί στο πόστο του, στον δανεισμό, μετά από τόσα χρόνια, εξυπηρετεί μια μικρή ουρά φοιτητριών. Τον αιφνιδιάω για να χαρεί περισσότερο. Με κοιτάζει, φωτίζεται το πρόσωπό του από χαρά, αλλά μόνο για μια πολύ μικρή στιγμή, ευθύν αμέσως σοβαρεύει και μου λέει, περίμενε δέκα λεπτάκια, λες και δεν είχαν περάσει τόσα χρόνια, λες και μιλούσαμε χτες.

Περιμένω και τον παρατηρώ, δεν μου ρίχνει ούτε βλέμμα, χρεώνει κι αποχρεώνει βιβλία με προσήλωση και επιμέλεια. Βρε λες να μη με θυμάται; Είμαι και λίγο αλλαγμένος... Άκου τι πήγα να σκεφτώ... για τον άνθρωπο που θυμόταν ως και αυτούς που δεν πολυπατούσαν στη βιβλιοθήκη...

(Μα δεν μπορούσε να σηκωθεί μια στιγμή, να με χαιρετήσει και μετά να ξανακαθίσει;) Τα δέκα λεπτά τελειώνουν, μαζί κι η μικρή ουρά μπροστά του, σηκώνεται κοιτώντας πρώτα να εξυπηρετούνται όλοι οι φοιτητές από κάποιον και τότε και μόνον τότε έρχεται να με βρει.

Και φυσικά με θυμόταν, και φυσικά αγαλιές, φιλά, ενθουσιασμός γνήσιος, υποδοχή εγκάρδια, ερωτήσεις για τα νέα μου, σχέδια να βρεθώ μέσα για τις ρακές... Μετά η ψιθυριστή ξενάγηση στη νέα βιβλιοθήκη.

Πάλι με φιλοξενάει εκεί, σταματάει τις πολλές κουβέντες για τα νέα μας, η ξενάγηση γίνεται λεπτομερής και η Βαγγελιώ μου -που με συνόδευε- ήταν «συνάδελφος» από άλλη πανεπιστημιακή βιβλιοθήκη, έχει καθήκον προς αυτή να της τα πει όλα.

Και κάπου εκεί αρχίζω να συνειδητοποιώ ότι με όλα αυτά ο Παντελής απαντούσε εκείνη τη στιγμή στα νοσταλγικά μου άγχη με τον

καλύτερο τρόπο. Υπήρχε κάτι σε αυτά τα δέκα λεπτάκια της αναμονής και στην όλη στάση του Παντελή που με συγκινούσε και με έκανε περήφανο κιόλας.

Ναι, σκεφτόμουν πλέον, αυτό είναι το δικό μου Πανεπιστήμιο στα καινούργια, «κανονικά» και ωραία του κτίρια πια. Ναι, αυτή εδώ η φωτεινή και αμφιθεατρική βιβλιοθήκη που απενίζει το Αιγαίο είναι η ίδια εκείνη η ισόγειη και σκοτεινή βιβλιοθήκη των Περιβολίων, η βιβλιοθήκη μας με τη ζηλευτή οργάνωσή της, τη φροντίδα της, τα γραμμένα στο χέρι καρτελάκια της (πολλά θα τα είχε γράψει με το δικό του χέρι και ο ίδιος ο Παντελής), η βιβλιοθήκη μας με τους ωραίους ανθρώπους της που είχαν επίγνωση πού δουλεύουν και τι προσφέρουν, η ίδια εκείνη η βιβλιοθήκη που μας είχε μάθει πως να κινούμαστε στον αχανή χώρο της γνώσης και της επιστήμης.

Ναι, επρόκειτο για την ίδια βιβλιοθήκη και ο Παντελής παρέμενε φυσικά η μορφή-σύμβολο της, ένα σύμβολο όλων αυτών των πραγμάτων, ένας φύλακας της επήγνωσης. Τα δέκα λεπτάκια αναμονής στην αρχή που μου είχε επιβάλει -η παραμελησή μου ελέυθε της απόλυτης ευσυνειδησίας του Παντελή- αποκτούσαν ένα άλλο νόημα.

Ήταν το καλύτερο κωλοσόρισμα τελικά σκέφτηκα. Έτσι έπρεπε να κάνει, κι αυτό έκανε. Έτσι ήταν πάντα αυτός ο άνθρωπος, έτσι τον ξαναβρήκα τώρα. Ήταν τόσο ανακουφιστική σκέψη τελικά, ένα χωρίς μελοδραματισμούς κλειδί του ματιού, πως κάτι από όλα εζήσες, εξεμίσσεται, φυσικά και σε θυμάται και -γιατί όχι- σε περιμένει κάθε φορά που επιστρέφεις.

Κάποια στιγμή μετά από λίγα χρόνια το είχα θυμηθεί αυτό το περιστατικό, το είχα γράψει κάπου, ούτε που θυμάμαι πού, σε μια δημόσια συζήτηση, εξαιρώντας την προσήλωση και την ευσυνειδησία του. Ο Παντελής το έμαθε, με πήρε τηλέφωνο να με ευχαριστήσει. Δεν ήταν τυπικές ευχαριστίες, είχαν τη συγκίνησή τους, είχαν εννοείται την έμμετρη σεμνότητα του «τα παραλείπει». Αλλά στον τόνο του υπήρχε και μια ικανοποιημένη επίγνωση. Σαν να μου έλεγε «χαίρομαι που πρόσεξες ειδικά εκείνα τα δέκα λεπτάκια αναμονής τότε, που πρόσεξες από που κάνω».

Μετά ξαναβρεθήκαμε για τα καλά σε αυτό

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗ ΓΕΝΕΡΑΛΗ

εδώ το μέσο, τη σελίδα Civitas Rethymnae. Συνδέθηκε κι αυτός με αυτή τη μεγάλη παρέα ανθρώπων που-νοσταλγικά ή μη- εκτιμούμε τα φοιτητικά χρόνια στο Ρέθυμνο, προσπαθούμε ακόμη να αντλήσουμε πράγματα από εκεί.

Για μια ακόμη φορά με επίγνωση ανέλαβε τον ρόλο του. Έγινε η ψυχή της σελίδας μας. Έγινε θα 'λεγε κανείς ο ίδιος το Ρέθυμνο και το Πανεπιστήμιο των ονείρων μας, γιατί ακριβώς συμμεριζόταν το όνειρό μας, έτσι το έβλεπε κι αυτός. Έγινε το Ρέθυμνο που ξέρει να μας προσκαλεί, να μας παρακινεί να μας περιμένει. Για μια μεγάλη επιστροφή, για ένα μεγάλο «ριγούνιο», για μια ρακή έστω.

Κι έτσι, ο «Παντελής της βιβλιοθήκης» -που όλοι είχαμε να θυμηθούμε από παλιά ένα απόβραδο εκεί που διαβάσαμε πως μας έπιασε κουβέντα, για τα προβλήματα μας για τις αγωνίες μας με γνήσιο ενδιαφέρον- έπαψε να είναι μια απλή οικεία ανάμνηση και έγινε και πάλι παρών, τόσο που ήταν πια και πάλι -και πιο πολύ από πριν, έστω κι από μακριά- φίλος αγαπημένος πολλών από εμάς. Ξεδίπλωσε αυτά τα δυο του χαρίσματα, το βιβλιοθηκονομικό του μνημονικό και το απλόχερο ενδιαφέρον σε άλλες διαστάσεις πια.

Μας επισκεπτόταν τακτικά και διακριτικά για να μας θυμίσει πράγματα που άξιζε να θυμόμαστε, πράγματα μικρά και ωραία, από το Ρέθυμνο κι από άλλους τόπους- και προπαντός για να μας θυμίσει αυτή τη δυνατότητα επιστροφής. Του άρεσε ίσως να μας θυμίσει πως οι ομοιορρίες της ζωής και οι ωραίοι άνθρωποι

δεν χάνονται, όσα πράγματα κι αν αλλάζουν γύρω.

Όλα αυτά γράφτηκαν, όλα ειπώθηκαν τις δύσκολες μέρες που ακολούθησαν την οδύνη από την αναπάντεχη απώλειά του. Εκατοντάδες άνθρωποι από κάθε γωνιά της Ελλάδας μίλησαν, έγραψαν -με λίγα ή με περισσότερα λόγια- τι ήταν ο Παντελής γι' αυτούς. Και κάθε γραφτό και λόγος ήταν σαν να συναντούσε όλων των υπόλοιπων τις σκέψεις και τα αισθήματα.

Δεν θα μπορούσε να ήταν αλλιώς... Δεν είναι ώρες δα να συγκοινωνούμε λέγια για και αισθήματα Παντελή μου.

Στο ζόδι σου -το ξέρεις- θα είμαστε όλοι και όλες εκεί, εκατοντάδες όπως σου πρέπει, σε παράταξη. Στη φαντασία μας χωρίς αποστάσεις και με πολλά φιλά και δάκρυα στους ώμους.

Όλοι θα κρατάμε, μαζί μ' ένα λουλούδι, κι από κάτι ξεχωριστό που μας έδωσε.

Η Βαγγελιώ σίγουρα θα κρατά τις αναμνήσεις από τις ωραίες βόλτες και τις ρακές που την κέρασες όταν την καλοδέχτηκες πέρυσι σαν συνάδελφο σου αλλά και σαν γυναικά ενός φίλου σε εκείνο το συνέδριο.

Εγώ πάλι θα βαστώ εκείνα τα δέκα λεπτάκια που με έβαλες τότε να περιμένω. Τα δέκα λεπτάκια που με κάνουν ακόμη να νιώθω περήφανος και τυχερός που σε γνώρισα.

Κι όσο για τις ρακές που δεν ήπιαμε, τις συναντήσεις και τα «ριγούνια» που δεν προλάβω, το ξέρεις κι εσύ πως κάπου, και τα ήπιαμε τελικά και συναντηθήκαμε και το γλεντήσαμε. Σαν μέσος σε ένα ωραίο όνειρο από αυτά που και έκανες μαζί και η ξέρεις πάντα να τα κάνει ακόμη πιο οικεία και επιθυμητά.

Θα σε συναντάμε λοιπόν πάντα στα όνειρά μας και στις καθόδους μας στο Ρεθυμνάκι.

Και θα λέμε σ' όλους τη κοπέλι ήρσουνα και πως ήρσουνα ένας από τους λόγους που τελικά είχαμε να αγαπήσουμε αυτή την πόλη.

Κατευόδιο, αγαπημένε μας Παντελή...

* Ο Νίκος Ζαρταμόπουλος είναι απόφοιτος του Πανεπιστημίου Κρήτης, Στέλεχος στη Δημόσια Διοίκηση, Διαχειριστής της σελίδας Civitas Rethymnae

Ανταποκρίσεις

Το πιο αισιόδοξο σε μια εκδοτική προσπάθεια είναι η ανταπόκριση που βρίσκει στο κοινό και κυρίως αυτά που εκφράζεται με γραπτές παρεμβάσεις πάνω σε θέματα που έχουν δημοσιευθεί. Στο παρών δισελίδο μας έχουμε την χαρά να φιλοξενούμε δύο κείμενα σχολιαστικά κά-ποιων από αυτά που δημοσι-

εύθηκαν στο πρώτο και στο δεύτερο σαλόνι μας. Το πρώτο είναι της κας Ευαγγελίας Νικάκη και γράφτηκε με αφορμή τις συνεντεύξεις της κας Ασπασίας Παπαδάκη και του κου Χαράλαμπου Γάσπαρη στο πρώτο και δεύτερο δισελίδο αντίστοιχα, ένα κείμενο που προέκυψε μετά από μια ενδιαφέρουσα συζύ-

τηση. Το δεύτερο είναι του κου Μιχάλη Πιπεράκη με αφορμή το κείμενο του κου Μιχάλη Τζεκάκη για τον εκλιπόντα καθηγητή του Πανεπιστημίου Κρήτης Θανάση Γιαννόπουλο που δημοσιεύτηκε στη στήλη «(ανα)γνωρίζοντας» στο πρώτο μας δισελίδο.

■ Της ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ ΝΙΚΑΚΗ*

Διαβάζοντας στα «Ρεθεμνιώτικα Νέα» τις δύο μαρτυρίες- συνεντεύξεις των συμφοιτητών μου Ασπασίας Παπαδάκη και Χαράλαμπου Γάσπαρη θα ήθελα να καταθέσω συμπληρωματικά κάποια στοιχεία που είναι, μεταξύ άλλων, χαραγμένα στη μνήμη μου.

● Κορυφαίοι καθηγητές από τα άλλα πανεπιστήμια της χώρας ήρθαν να διδάξουν.

Έχω την αίσθηση εκ των υστέρων, ότι οι περισσότεροι από αυτούς προσπάθησαν να μας αναπτύξουν ένα κριτικό πνεύμα, μια κριτική στάση απέναντι στην προσφερόμενη γνώση. Επίσης νομίζω ότι προσπάθησαν να μας καταστήσουν δασκάλους, ικανούς να «παικωνιήσουν» τις γνώσεις τους στους μετέπειτα μαθητές τους και υπεύθυνους απέναντι στο μελλοντικό λειτουργήμα τους. Τέλος, μας τόνισαν πολλές φορές -κατά την γνώμη μου και σωστά- ότι η έρευνα όχι μόνο γύρω από τα γνωστικά μέσα πεδία αλλά και τη θέση μας μέσα στον θεσμό του σχολείου και απέναντι στους μαθητές μας θα έπρεπε να είναι διαρκής και αναπροφοδοτούμενη.

● Συνολικά τα τέσσερα έτη διδαχθήκαμε 36 μαθήματα όταν τότε στο Καποδιστριακό ήταν 28. Από αυτά, τα 9 μαθήματα όταν χωρίστηκαν τα τμήματα στο Γ' έτος, ήταν να υποχρεωτικά όπως λέγονται, δηλαδή τα εντελώς απαραίτητα για τις κλασικές σπουδές. Όμως παράλληλα τις παρακολουθούσαν και μαθήματα π.χ. από τις νεοελληνικές

σπουδές, και τα λατινικά, την ιστορία κ.ο.κ. Το κυριότερο είναι ότι όλα τα τμήματα εμπλουτίζονταν από τα επιλεγόμενα, όπως π.χ. Στοιχεία Φιλοσοφίας, Αρχές Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας και Διδακτικής. Αυτό νομίζω ήταν κάτι πολύ σημαντικό, αν και γκριζιάζαμε τότε και το θεωρούσαμε «εντατικοποίηση» των σπουδών μας.

● Σημαντικό υπήρξε κατά τη γνώμη μου επί καθιερώθηκαν τα υποχρεωτικά σεμινάρια στα 4 βασικά μαθήματα κάθε τμήματος. Επίσης θεωρώ εξαιρετικό την παρουσίαση δεδομένων της έρευνάς μας και προφορικά σε όλο το τμήμα, καθώς και η παράδοσή της σε γραπτή μορφή για την αξιολόγησή της από τον διδάσκοντα του σεμιναρίου.

● Ήταν πολύ χρήσιμη, (αν και για εμάς τότε, αγχώδης διαδικασία), η καθιέρωση, όχι μόνο της παρακολούθησης 10 ωρών διδασκαλίας στα σχολεία της πόλης του Ρεθύμνου αλλά και η διδασκαλία 2 διαφορετικών μαθημάτων μέσα στην τάξη, με την παρουσία φυσικά των καθηγητών και των μαθητών, αλλά και δύο διδασκόντων Παιδαγωγικής της Σχολής. Ακόμη θυμάμαι με συγκίνηση, όταν την πρώτη ημέρα που δίδαξα σε ένα επαρχιακό Λύκειο, είχα κάποιο άγχος φυσικά, αλλά, λόγω αυτής της εμπειρίας της ζωντανής διδασκαλίας, είχα την αυτοπεποίθηση, ότι θα τα καταφέρω.

● Επίσης, σε επίπεδο φοιτητικής μέριμνας η γρήγορη αντιμετώπιση των προβλημάτων στεγάσης -αρχικά στο κτίριο

των ενάντια στον Νόμο-Πλαίσιο για την Ανώτατη Εκπαίδευση στην Ελλάδα. Τον Νόμο 815/1978. Πραγματικά μέσα σε μια πολυπληθή γενική συνέλευση και περίπου ολόημερη έως αργά το απόγευμα, στην πιο μεγάλη αίθουσα που διέθεταν τα κτίρια στα Περιβόλια, μέσα από τις προτάσεις όλων των φοιτητικών παρατάξεων που είχαν ήδη συγκροτηθεί ψηφίσαμε σχεδόν «Κατάληψη» της Σχολής. Κράτησε 5-6 ημέρες. Έρχονταν και τα Χριστούγεννα, ήταν βέβαια σημαντικές ημέρες εμπειρίας, αλλά για την ιστορία ο Νόμος 815/1978 αποσύρθηκε στις 3 Ιανουαρίου του 1980 από τη θορυβημένη τότε κυβέρνηση.

(Φωτογραφικό αρχείο Ευαγγελίας Νικάκη)

* Η Ευαγγελία Νικάκη είναι συν/χος Καθηγήτρια Μέσης Εκπαίδευσης, απόφοιτος της πρώτης σειράς εισακτέων στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Κρήτης, από τους πρώτους υπότροφους στο ΙΚΥ στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Ο Καθηγητής μου Ανδρέας Γιαννόπουλος

■ Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΙΠΕΡΑΚΗ*

Ως φοιτητής της Σχολής Οικονομικών Επιστημών στο Πανεπιστήμιο Κρήτης είχα την ευκαιρία και την τύχη να γνωρίσω από κοντά τον ε. Καθηγητή μου κ. Ανδρέα Γιαννόπουλο. Το μάθημά του κέρδιζε από την αρχή την προσοχή και το ενδιαφέρον μου, ώστε να τον παρακολουθώ ανελλιπώς. Δεν

ήταν ένα ψυχρό εξ αποστάσεως μάθημα. Έβαζε την ψυχή του σ' αυτό. Ένιωθα ότι αγαπούσε τη δουλειά του ως δάσκαλος, γνώριζε καλά το αντικείμενο της διδασκαλίας του και προσπαθούσε να μας το δώσει με τον πιο εύστοχο τρόπο ώστε να το κατανοήσουμε. Μας εντυπωσίαζε η ευγένεια, προσηνεία και η απλότητά και βεβαίως η ανιδιοτελεία του. Δίδασκε και συγχρόνως πρόσεχε αν τον

παρακολουθούμε. Μας κοίταζε στο πρόσωπο και καταλάβαινε στο κατά πόσο με έβλεπε την αφορία ή την αδιαφορία ζωγραφισμένη στα πρόσωπά μας, δεν προχωρούσε. Επανέρχονταν ξανά και ξανά με περισσότερα παραδείγματα και διευκρινιστικές εξηγήσεις ώστε να μπούμε στο ακριβές νόημα των δύσκολων οικονομικών εννοι-

ών. Δίδασκε χωρίς να παίρνει ως δεδομένο ότι εμείς καταλαβαίνουμε τα πάντα.

Όταν σιγουρευόταν ότι έχουμε μπει στο νόημα του μαθήματος κατέβαλε συνειδητή προσπάθεια να μας πείσει να μην δολοφύμε άκριτα αυτά που μας δίδασκε, αλλά να τα περνάμε από το διαιτητήριο της κριτικής σκέψης. Μας προέτρεπε να θέτουμε ερωτήματα, να αναζητούμε, να

ερευνούμε και να αμφισβητούμε, γιατί η επιστημονική αλήθεια, δεν είναι ποτέ δεδομένη. Επαναλάμβανε συνεχώς ότι η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης δεν είναι απλώς χρήσιμη, αλλά απαραίτητη. Χωρίς αυτήν είναι αδύνατο να διαφύγουμε από τη μεγάλη παγίδα των ημερών μας: τον κυκεώνα, τον λαβύρινθο και την πλάνη της υπερπληροφόρησης, όπου η ήρα (δηλ. η

ανεύθυνη πληροφόρηση, τα σκουπίδια) είναι ανακατωμένη με το στάρι (δηλ. την ψήλο, το ψωμί, την ουσία, τον επιστημονικό λόγο).

Σ' ευχαριστούμε αξέχαστε δάσκαλε μας

* Ο Μιχάλης Πιπεράκης είναι απόφοιτος του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης